

Evenimente de importanță majoră

Gheorghe LUPAN
Șef direcție

Chișinău, 2010

Restructurarea sistemului energetic al RM

- Divizarea Companiei de Stat “Moldenergo” în trei categorii de întreprinderi:
 - Generare (CET-1, CET-2, CET- Nord)
 - Distribuție (Rețele Electrice de Distribuție)
 - Transport și dispecerizare (“Moldtranselectro”)

Privatizarea RED și restructurarea ÎS “Moldtranselectro”

- În anul 2000 compania spaniolă „Union Fenosa în Moldova” a cumpărat 100% din acțiunile a trei întreprinderi de distribuție (SA „RE Chișinău”, SA „RED Centru” și SA „RED Sud”), formând Î.C.S. “RED Union Fenosa” S.A.
- În anul 2000 Î.S. „Moldtranselectro” a fost restructurată în trei întreprinderi:
 - Î.S. „Moldtranselectro”;
 - Î.S. „Moldelectrica” (transport și dispecerat central);
 - Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”.

Restructurarea “Moldovagaz”

- În 1998 a fost creată societatea pe acțiuni moldo-rusă de tip deschis „Moldovagaz” (S.A. „Moldovagaz”), în care 50% din patrimoniu aparține SAD „Gazprom” (Federația Rusă) 36,6% revin Republicii Moldova și 13,4% - Comitetului de Administrare a proprietății regiunii transnistrene (Tiraspoltransgaz)

- Structura corporativă a S.A. “Moldovagaz” include următoarele companii:
 - două întreprinderi de transport: S.R.L. “Moldovatransgaz” (malul drept al Nistrului) și S.R.L. „Tiraspoltransgaz” (regiunea transnistreană);
 - 12 întreprinderi de distribuție pe malul drept al Nistrului cu filiale în fiecare centru raional și 6 întreprinderi de distribuție în regiunea transnistreană, care exploatează rețelele de distribuție și furnizează gaze naturale consumatorilor finali în bază de contract;

Crearea ANRE

- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a fost creată în anul 1997 în baza Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 767 în calitate de autoritate permanentă independentă de reglementare a sectorului energetic;
- În iunie 1999, Guvernul RM a aprobat Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.
- Întărirea rolului ANRE (funcții noi, extinderea unor atribuții existente).

Aderarea la Tratatul Comunității Energetice

- Consiliul Ministerial al Comunității Energetice a oferit Moldovei statutul de Observator la TCE în Noiembrie 2006;
- Începând cu luna Noiembrie 2008, au avut loc trei runde de negocieri. Negocierile s-au încheiat prin semnarea unui Memorandum în Aprilie 2009;
- În Decembrie 2009, Consiliul Ministerial a acceptat aderarea Republicii Moldova la TCE în baza condițiilor stipulate în Protocolul de Aderare;
- Republica Moldova a devenit membru cu drepturi depline începând cu 1 Mai 2010.

Aderarea la Tratatul Comunității Energetice

- Aderarea la TCE a contribuit substanțial la intensificarea procesului de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul comunitar în sectorul energetic.
- Ca rezultat, două directive europene au fost transpuse integral în două legi, adoptate în decembrie 2009 de PRM:
 - Legea cu privire la energia electrică
 - Legea cu privire la gazele naturale

Colaborarea în cadrul ERRA

- Asociația Regională a Autorităților de Reglementare în Energetică (ERRA) a fost fondată în Aprilie 2001, cu Secretariatul stabilit în Budapesta;
- ANRE este membru fondator al ERRA;
- NARUC și USAID oferă în continuare suport pentru activitatea Asociației.

Situația existentă în sectorul electroenergetic și al gazelor naturale

- Rețeaua de transport constituită din 4 gazoducte magistrale, stații de compresie la Drochia și Tiraspol;
- 6 linii electrice 330 kV asigură funcționarea în paralel a sistemului electroenergetic al Moldovei cu cel al Ucrainei;
- 3 LEA 110 kV asigură interconexiunea cu sistemul electroenergetic al României în regim insular;
- SEE interconectat cu sistemul României și Bulgariei prin intermediul unei LEA 400 kV (CERSM – Isaccea).

Perspectivă privind dezvoltarea capacităților de generare a RM

- Construirea și exploatarea în apropierea satului Burlăceni, raionul Cahul, a unei centrale electrice private, cu o putere de aprox. 450 MW (pe gaze naturale);
- Hotărîre nr. 1451 din 18.12.2008 privind aprobarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și „United Energy Moldova” S.R.O. privind suportul proiectului de construcție a unei centrale electrice în regiunea Ungheni (350MW, cărbune).

Dezvoltarea interconexiunilor cu țările vecine și a rețelei de gaze naturale

■ Linii electrice de interconexiune:

- Au demarat lucrările asupra LEA 110 kV Fălciu (România) - Gotești (Republica Moldova); lungimea totală – 25.07 km (teritoriul RM). Până în prezent s-au construit 9,2 km;
- A fost semnat un memorandum între Î.S. “Molelectrica” și S.C. “Transelectrica” cu privire la construcția LEA 400 kV Bălți (Moldova) - Suceava (România). În 2009 a fost realizat studiul de fezabilitate (finanțat de către BERD);

■ Rețeaua de gaze naturale:

- Înaintată propunerea de proiect privind construcția gazoductului Ungheni – Iași;
- În 2008 a fost finisat gazoductul magistral Bălți-Ungheni (108 km); se lucrează la dezvoltarea ramificațiilor spre Telenești, Sîngerei, Falești;
- În iulie 2007 a fost finalizată construcția gazoductului magistral Tocuz-Căinari-Mereni (64 km, capacitate anuală de transport - 1,8 mld m³ gaze naturale).